

Številka: 007-24/2026

Datum: 17. 8. 2026

Ministrstvo za finance

Župančičeva ulica 3, p. p. 644 a

1000 Ljubljana

gp.mf@gov.si

ZADEVA: PRIPOMBE NA PREDLOG ZAKONA O DOSTOPNOSTI IN UPORABI PLAČILNIH STORITEV

Spoštovani!

Združenje občin Slovenije (ZOS) vam v nadaljevanju posreduje pripombe na predlog Zakona o dostopnosti in uporabi plačilnih storitev.

- 6. člen predloga Zakona

Predlagamo, da se za drugim odstavkom 6. člena doda nov odstavek, ki se glasi: »Ne glede na prejšnji odstavek mora biti na območju vsake občine zagotovljena najmanj ena gotovinska točka, ki omogoča dvig eurobankovcev brez predhodnega ali sočasnega nakupa blaga ali storitev.«

Obrazložitev:

Merilo, po katerem mora biti dostop do gotovine v razdalji največ pet kilometrov po cesti zagotovljen najmanj 95 odstotkom prebivalcev Republike Slovenije, samo po sebi ne zagotavlja ustrezne teritorialne pokritosti. Manjše in redkeje poseljene občine predstavljajo relativno majhen delež celotnega prebivalstva, zato je navedeni kriterij lahko izpolnjen tudi v primeru, ko posamezne podeželske občine ostanejo brez ustreznega dostopa do gotovine.

Občine so funkcionalne upravne enote, zato menimo, da je poleg populacijskega kriterija treba določiti tudi minimalni teritorialni kriterij, v skladu s katerim mora biti na območju vsake občine zagotovljena najmanj ena gotovinska točka, ki omogoča dvig eurobankovcev brez predhodnega ali sočasnega nakupa blaga ali storitev.

- 8. člen predloga Zakona

Predlagamo, da se za prvim odstavkom 8. člena doda nov odstavek, ki se glasi: »Ne glede na prejšnji stavek mora biti v naselju, v katerem je sedež občine, oziroma v oddaljenosti največ pet kilometrov po cesti od centra tega naselja zagotovljen najmanj en bankomat.«

Obrazložitev:

Merilo, vezano izključno na število prebivalcev posameznega naselja, ne upošteva posebnosti manjših, razpršeno poseljenih in hribovitih občin. Posamezno občinsko središče ima lahko manj kot 1000 prebivalcev, vendar predstavlja funkcionalno središče celotne občine, v katerem so zbrane občinske, zdravstvene, šolske, poštno, trgovske in druge dejavnosti.

Takšen je na primer položaj naselja X, ki ima manj kot 1000 prebivalcev, vendar predstavlja občinsko središče za celotno občino z več kot 2000 prebivalci. V podobnem položaju so številne druge manjše občine. Na razpršenih in hribovitih območjih so manjša naselja pogosto tudi precej oddaljena med seboj, zato menimo, da je treba poleg števila prebivalcev upoštevati tudi objektivni kriterij cestne oddaljenosti.

- 8. člen predloga Zakona

Predlagamo, da se peti odstavek 8. člena dopolni z določbo: »Alternativne gotovinske točke se ne upoštevajo pri izpolnjevanju obveznosti zagotavljanja najmanj enega bankomata v občini iz prvega odstavka tega člena in ne morejo nadomestiti zadnjega bankomata na območju občine.«

Obrazložitev:

Alternativne gotovinske točke niso povsem enakovredne bankomatom, saj je njihova dostopnost lahko vezana na poslovni čas, razpoložljivost gotovine pri ponudniku, njegovo poslovno odločitev in v nekaterih primerih tudi na nakup blaga ali storitev. Zato menimo, da se minimalni standard zagotavljanja bankomata na območju občine ne sme izpolnjevati zgolj z alternativno gotovinsko točko.

- 9. člen predloga Zakona

Predlagamo, da se v predlogu Zakona zagotovi dostopnost osnovnih plačilnih storitev, zlasti dviga in pologa gotovine ter plačila položnic, na območju vsake občine, ne glede na velikost posameznega naselja.

Obrazložitev:

Merila, vezana na velikost posameznega naselja, lahko povzročijo, da občine, v katerih nobeno naselje ne dosega predpisanega števila prebivalcev, ostanejo brez dostopa do osnovnih plačilnih storitev. Menimo, da mora biti ustrezna minimalna dostopnost teh storitev zagotovljena na območju vsake občine.

- Alternativne gotovinske točke v naseljih brez bankomata

Predlagamo, da se v naseljih, v katerih ni zagotavljenega bankomata, zagotovi ustrezna alternativna gotovinska točka.

Obrazložitev:

Manjša naselja pogosto nimajo banke ali poštne poslovalnice, imajo pa trgovino, bencinski servis ali drugo stalno oskrbno točko. Zlasti na razpršeno poseljenih območjih je takšna lokacija lahko edina stalna točka, na kateri bi bilo prebivalcem mogoče zagotoviti dostop do gotovine. Zato predlagamo, da zagotavljanje alternativnih gotovinskih točk v naseljih brez bankomata ne ostane zgolj možnost, temveč se ustrezno zakonsko uredi.

- Brezplačni dvigi na alternativnih gotovinskih točkah

Predlagamo, da se brezplačni dvigi eurobankovcev zagotovijo tudi na alternativnih gotovinskih točkah.

Obrazložitev:

Če je alternativna gotovinska točka za prebivalce posameznega naselja edina razpoložljiva možnost za dostop do gotovine, menimo, da mora biti dvig gotovine na takšni točki brezplačen. Prebivalci območij brez bankomatov namreč zaradi kraja prebivanja ne bi smeli biti postavljeni v manj ugoden položaj glede stroškov dostopa do gotovine.

- 21. člen predloga Zakona

Predlagamo, da se 21. člen dopolni tako, da Banka Slovenije dostopnosti do gotovine ne presoja le na ravni celotne Republike Slovenije, temveč tudi na ravni posameznih občin oziroma lokalnih območij.

Pri presoji naj se upoštevajo zlasti cestna oddaljenost in čas vožnje, razpršenost poselitve, relief oziroma geografske značilnosti območja, starostna struktura prebivalstva, dostop do javnega prevoza, lokacija javnih in oskrbnih dejavnosti ter potrebe lokalnega gospodarstva.

Obrazložitev:

Presoja na ravni celotne države lahko prikrije izrazite lokalne primanjkljaje. Analiza zgolj glede na posamezna naselja ne odraža nujno dejanske dostopnosti storitev, saj občine predstavljajo območja, znotraj katerih se načrtujejo razvoj, infrastruktura in javne storitve.

Posebej ranljiva so razpršena in hribovita območja z večjim številom manjših naselij oziroma zaselkov. Pri presoji dejanske dostopnosti je zato treba upoštevati cestne povezave, čas potovanja, relief, dostop do javnega prevoza in demografske značilnosti območja. Posebno pozornost je treba nameniti tudi starostni strukturi prebivalstva, saj imajo lahko starejši prebivalci večjo potrebo po fizičnem dostopu do gotovine in osnovnih plačilnih storitev.

- Novi 21.a člen predloga Zakona

Predlagamo, da se za 21. členom doda nov člen, ki se glasi: »Občina ali reprezentativno združenje občin lahko pri Banki Slovenije vloži pobudo za presajo obstoječega ali verjetnega prihodnjega lokalnega primanjkljaja pri dostopu do gotovine. Banka Slovenije na podlagi pobude izvede presajo in o njej izda obrazloženo odločbo najpozneje v 60 dneh od prejema popolne pobude. Lokalni primanjkljaj lahko ugotovi tudi, kadar so kriteriji na ravni celotne Republike Slovenije formalno izpolnjeni.«

Obrazložitev:

Občina trenutno nima posebne procesne možnosti, da bi zahtevala presajo posledic ukinitve bankomata. Lokalna skupnost praviloma najbolje pozna dejanske potrebe prebivalstva, prometno dostopnost, demografske razmere in pomen posamezne gotovinske točke.

Možnost vložitve pobude bi omogočila pravočasno presajo lokalnih okoliščin ter ukrepanje še pred nastankom trajnega primanjkljaja pri dostopu do gotovine.

- 22. člen predloga Zakona

Predlagamo dopolnitev 22. člena tako, da lahko Banka Slovenije ukrepa tudi ob ugotovljenem lokalnem primanjkljaju, čeprav na ravni celotne Republike Slovenije še ni podana formalna kršitev kriterijev.

Hkrati predlagamo, da ima Banka Slovenije pooblastilo, da z začasno odredbo zahteva nadaljnje delovanje obstoječega bankomata do dokončanja postopka.

Obrazložitev:

Če so kriteriji pokritosti in gostote bankomatov na ravni celotne države še vedno izpolnjeni, ukinitve edinega bankomata v manjši občini morda ne bi sprožila ukrepanja. Menimo, da mora imeti Banka Slovenije možnost ukrepati tudi zaradi konkretnega lokalnega primanjkljaja.

- Novi člen predloga Zakona

Predlagamo, da se v predlog Zakona doda nov člen, ki bo uredil financiranje gotovinskih točk, katerih zagotavljanje je potrebno zaradi minimalne teritorialne pokritosti.

Predlagamo, da se stroški takšnih bankomatov oziroma drugih gotovinskih točk med kreditne institucije razdelijo sorazmerno z njihovim tržnim deležem pri depozitih gospodinjstev oziroma prek skupne sheme financiranja.

Obrazložitev:

Zagotavljanje dostopa do gotovine je sistemska obveznost bančnega sektorja in ne zgolj kreditne institucije, ki je v določenem kraju v preteklosti zagotavljala bankomat. Skupno financiranje bi zmanjšalo pritisk na posamezno kreditno institucijo in prispevalo k preprečevanju umikanja bank iz podeželskih okolij zgolj zaradi manjše poslovne donosnosti posamezne lokacije.

- 23. člen predloga Zakona

Predlagamo, da se 23. člen dopolni z dodatnimi kršitvami, ki zajemajo ukinitve zadnjega bankomata v občini v nasprotju z določbami Zakona, ukinitve pred iztekom predpisanega roka, neobvestitev občine ter nespoštovanje začasne odredbe Banke Slovenije.

Poleg denarne sankcije predlagamo, da se omogoči tudi odreditev ponovne vzpostavitve gotovinske točke.

Obrazložitev:

Sankcionirana ne sme biti zgolj opustitev obvestila, temveč tudi sama nezakonita ukinitve. Zgolj denarna sankcija ne zagotavlja nujno odprave nastalega primanjkljaja, zato mora imeti Banka Slovenije možnost naložiti ponovno vzpostavitev bankomata oziroma zagotavljanje storitve do ureditve ustrezne nadomestne rešitve.

- 25. člen predloga Zakona

Predlagamo, da se 25. člen dopolni tako, da mora kreditna institucija o nameravanem zaprtju ali ukinitvi gotovinske točke najmanj tri mesece prej obvestiti Banko Slovenije in občino, na območju katere se gotovinska točka nahaja.

Obvestilu naj priloži podatke o uporabi gotovinske točke, najbližjih drugih točkah, cestnih razdaljah, številu prizadetih prebivalcev in predvideni nadomestni rešitvi. Občini naj se določi najmanj 30-dnevni rok od prejema obvestila, da poda mnenje oziroma sproži postopek za presojo lokalnega primanjkljaja.

V primeru zaprtja bankomata ali poslovalnice na območju, kjer bi prebivalci zaradi zaprtja ostali brez ustreznega dostopa do gotovine, naj se zagotovi nadomestna gotovinska točka najpozneje v 60 dneh.

Obrazložitev:

Prizadeta občina mora biti o načrtovanem zaprtju oziroma ukinitvi gotovinske točke neposredno in pravočasno obveščena ter imeti možnost podati svoje mnenje oziroma sprožiti postopek presoje lokalnega primanjkljaja.

Posebej problematično je zapiranje bankomatov in poslovalnic v manjših krajih, saj lahko prebivalci ostanejo brez ustreznega dostopa do gotovine. Zato je treba poleg obveščanja zagotoviti tudi pravočasno vzpostavitev nadomestne rešitve.

- 25. člen predloga Zakona

Predlagamo, da se v 25. členu doda nov odstavek: »Zadnjega bankomata na območju občine ni dovoljeno ukiniti, dokler na območju občine oziroma v oddaljenosti, določeni v prvem odstavku 8. člena, ne začne delovati drug bankomat. Če občina vloži pobudo iz 21.a člena tega zakona, se ukinitve bankomata zadrži do pravnomočne odločitve Banke Slovenije. Ta odstavek ne posega v možnost začasnega zaprtja bankomata zaradi višje sile, varnostnih razlogov ali kaznivega dejanja.«

Obrazložitev:

Zgolj dolžnost predhodnega obvestila ne preprečuje ukinitve bankomata. Kreditna institucija lahko bankomat ukine, čeprav postopek presoje oziroma iskanja nadomestne rešitve še ni končan. Za zadnji bankomat v občini je zato treba zagotoviti njegovo nadaljnje delovanje do vzpostavitve drugega bankomata oziroma do odločitve Banke Slovenije.

- Novi 30.a člen predloga Zakona

Predlagamo, da se za 30. členom doda nov člen, ki bo uredil začetno usklajitev mreže bankomatov: »Banka Slovenije v okviru prve analize iz 30. člena posebej ugotovi občine, v katerih na dan uveljavitve tega zakona ni zagotovljen bankomat v skladu s prvim odstavkom 8. člena, ne glede na to, kdaj je bil bankomat ukinjen. Za takšno občino se šteje, da je podan lokalni primanjkljaj pri dostopu do gotovine. Banka Slovenije najpozneje v 30 dneh po opravljeni analizi začne postopek iz 22. člena tega zakona. Če nobena kreditna institucija v nadaljnjih 30 dneh ne prevzame obveznosti vzpostavitve bankomata, Banka Slovenije z odločbo določi kreditno institucijo, ki ga mora zagotoviti. Bankomat mora biti vzpostavljen najpozneje v šestih mesecih od izvršljivosti odločbe. Pri določitvi kreditne institucije se posebej upošteva, katera kreditna institucija je pred uveljavitvijo tega zakona ukinila zadnji bankomat na območju občine.«

Obrazložitev:

Določbe o predhodnem obveščanju in prepovedi ukinitve zadnjega bankomata se uporabljajo šele od uveljavitve Zakona in zato ne rešujejo položaja občin, v katerih je bil edini bankomat ukinjen že pred njegovo uveljavitvijo.

Brez posebne prehodne določbe bi bila ponovna vzpostavitev odvisna od splošnega postopka Banke Slovenije. Predlagana rešitev zagotavlja, da se ob prvi analizi zajame tudi že obstoječa nepokritost, ter določa postopek in rok za ponovno vzpostavitev bankomata.

S spoštovanjem,

Robert Smrdelj
predsednik Združenja občin Slovenije